

ROZHODNUTIA

ROZHODNUTIE RADY 2013/768/SZBP

zo 16. decembra 2013

o činnostiach EÚ na podporu vykonávania Zmluvy o obchode so zbraňami v rámci Európskej bezpečnostnej stratégie

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o Európskej únii, a najmä na jej článok 26 ods. 2 a článok 31 ods. 1,

so zreteľom na návrh vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku,

keďže:

- (1) Valné zhromaždenie OSN prijalo 6. decembra 2006 rezolúciu 61/89 s názvom „Na ceste k Zmluve o obchode so zbraňami: stanovenie spoločných medzinárodných noriem pre dovoz, vývoz a transfer konvenčných zbraní“, čím začalo proces OSN v súvislosti so Zmluvou o obchode so zbraňami (ďalej len „proces ATT“). Valné zhromaždenie OSN prijalo 2. decembra 2009 rezolúciu 64/48 s názvom „Zmluva o obchode so zbraňami“, ktorou sa rozhodlo zvolať v roku 2012 konferenciu OSN o Zmluve o obchode so zbraňami s cieľom vypracovať právne záväzný nástroj s čo najprísnejšími spoločnými medzinárodnými normami pre transfery konvenčných zbraní.
- (2) Keďže sa na konferencii OSN o Zmluve o obchode so zbraňami zvolanej v roku 2012 nepodarilo v určenom časovom rámci dosiahnuť dohodu o záverečnom dokumente a v nadväznosti na rezolúciu 67/234 A, ktorú Valné zhromaždenie OSN prijalo 24. decembra 2012, sa záverečná konferencia OSN o Zmluve o obchode so zbraňami zvolala v marci 2013. Vypracovalo sa na nej vyvážené znenie zmluvy založené na širokom základe, na ktorom sa však nepodarilo dosiahnuť všeobecnú zhodu názorov z dôvodu protikladných pozícií troch členských štátov OSN. Táto otázka sa potom postúpila Valnému zhromaždeniu OSN, ktoré 2. apríla 2013 hlasovaním o rezolúcii A/RES/67/234 B prijalo Zmluvu o obchode so zbraňami veľkou väčšinou. Uvedená zmluva sa potom otvorila na podpísanie 3. júna 2013 a nadobudne platnosť po päťdesiatej ratifikácii. Zmluvu podpísali všetky členské štáty Únie.

- (3) Rada vo svojich záveroch z 11. decembra 2006, 10. decembra 2007, 12. júla 2010 a z 25. júna 2012 vyjadrila svoj najpevnejší záväzok, pokiaľ ide o tento nový právne záväzný medzinárodný nástroj, ktorým by sa mali stanoviť čo najprísnejšie spoločné medzinárodné normy na reguláciu zákonného obchodu s konvenčnými zbraňami a ktorý by mal byť relevantný pre všetky štáty a mohol by preto mať všeobecnú platnosť.

- (4) Rada s cieľom podporiť inkluzívnosť a relevantnosť procesu ATT prijala rozhodnutie 2009/42/SZBP⁽¹⁾ a rozhodnutie 2010/336/SZBP⁽²⁾, ktorým sa okrem iného podporila séria regionálnych seminárov na celom svete. V nadväznosti na konferenciu OSN, ktorá sa uskutočnila v júli 2012 a na ktorej sa nedosiahli žiadne výsledky, boli činnosti Únie na podporu Zmluvy o obchode so zbraňami doplnené rozhodnutím Rady 2013/43/SZBP⁽³⁾.

- (5) Prioritou je teraz podpora včasného nadobudnutia platnosti zmluvy a jej vykonávania v plnom rozsahu. Únia môže významne prispieť k tomuto cieľu v súlade so svojim včasným odhodlaním podporiť proces ATT, najmä na základe svojej dlhodobej skúsenosti v oblasti financovania pomoci, ktorá sa poskytuje na kontrolu vývozu, a informačných činností. Keďže udeľovanie povolení v súvislosti so zbraňami a s položkami s dvojakým použitím ostáva v rámci Únie aj naďalej vnútroštátnou právomocou, odborné znalosti týkajúce sa kontroly vývozu používané na podporu programov pomoci a informačných činností, ktoré financuje EÚ, sú vo veľkej miere závislé od členských štátov. Preto je pre úspech pomocných a informačných činností EÚ zameralých na kontrolu vývozu rozhodujúce, aby členské štáty vyčlenili odborníkov, ktorí budú podporovať programy EÚ.

(1) Rozhodnutie Rady 2009/42/SZBP z 19. januára 2009 na podporu činností EÚ určených na podporu procesu zameraného na uzavretie zmluvy o obchode so zbraňami tretími krajinami v rámci Európskej bezpečnostnej stratégie (Ú. v. EÚ L 17, 22.1.2009, s. 39).

(2) Rozhodnutie Rady 2010/336/SZBP zo 14. júna 2010, o činnostiach EÚ na podporu zmluvy o obchode so zbraňami v rámci Európskej bezpečnostnej stratégie (Ú. v. EÚ L 152, 18.6.2010, s. 14).

(3) Rozhodnutie Rady 2013/43/SZBP z 22. januára 2013 o pokračujúcich činnostiach Únie v rámci Európskej bezpečnostnej stratégie na podporu rokovaní o zmluve o obchode so zbraňami (Ú. v. EÚ L 20, 23.1.2013, s. 53).

- (6) V oblasti kontroly vývozu zbraní sa činnosti poskytovania pomoci a informačné činnosti vykonávajú podľa jednotnej akcie Rady 2008/230/SZBP ⁽¹⁾, ako aj rozhodnutí Rady 2009/1012/SZBP ⁽²⁾ a 2012/711/SZBP ⁽³⁾. Činnosti, ktoré sa doteraz vykonali, sa zaoberali viacerými tretími krajinami v blízkom susedstve Únie s cieľom posilniť ich systémy kontroly vývozu zbraní a dosiahnuť väčšiu zodpovednosť a transparentnosť.
- (7) Únia je aj dlhodobým poskytovateľom pomoci na kontrolu vývozu v oblasti položiek s dvojakým použitím podľa nariadenia (ES) č. 1717/2006 ⁽⁴⁾, ktorým sa vytvoril nástroj stability, ktorým sa zabezpečuje pomoc, pokiaľ ide o vytváranie právneho rámca a inštitucionálnych kapacít na zavedenie a presadzovanie účinných kontrol vývozu položiek s dvojakým použitím vrátane opatrení regionálnej spolupráce. Bezpečnostná rada Organizácie Spojených národov prijala 28. apríla 2004 rezolúciu 1540 (2004) (ďalej len „rezolúcia BR OSN 1540 (2004)“), ktorou sa nariaďujú účinné kontroly transferu položiek súvisiacich so zbraňami hromadného ničenia. Únia podporuje vykonávanie rezolúcie BR OSN 1540 (2004), najmä prostredníctvom jednotnej akcie Rady 2006/419/SZBP ⁽⁵⁾, jednotnej akcie Rady 2008/368/SZBP ⁽⁶⁾ a rozhodnutia Rady 2013/391/SZBP ⁽⁷⁾ a, pokiaľ ide o rozmer rezolúcie BR OSN 1540 týkajúci sa kontroly vývozu, prostredníctvom svojich programov pomoci poskytovanej na kontrolu vývozu položiek s dvojakým použitím.
- (8) Okrem osobitnej pomoci v oblasti kontroly vývozu zbraní, prispievajú kontroly, ktoré sa vytvorili na účely vykonávania rezolúcie BR OSN 1540 (2004), ako aj kontroly v rámci programov pomoci Únie poskytovanej na kontrolu vývozu položiek s dvojakým použitím ako také k celkovej kapacite na účinné vykonávanie Zmluvy o obchode so zbraňami, keďže v mnohých prípadoch sa zákony, administratívne postupy a činnosti agentúr zodpovedných za kontrolu vývozu položiek s dvojakým použitím prekrývajú s tými, ktoré sa uplatňujú v oblasti kontroly vývozu konvenčných zbraní. Prostredníctvom pomoci, ktorá sa poskytuje v oblasti položiek s dvojakým použitím, sa preto podporujú kapacity na kontrolu vývozu zbraní. Je teda rozhodujúce zabezpečiť úzku koordináciu medzi činnosťami vykonávanými v oblasti kontroly vývozu položiek s dvojakým použitím a činnosťami podporujúcimi vykonávanie Zmluvy o obchode so zbraňami.
- (9) Vzhľadom na uvedenú skutočnosť, že koordinácia pomoci, ktorá sa poskytuje na kontrolu vývozu v iných relevantných oblastiach, je žiaduca, sa činnosti podporované týmto rozhodnutím zameriavajú na posilnenie kapacít na kontrolu transferov zbraní vo viacerých prijímajúcich krajinách s cieľom podporiť účinné a spoľahlivé vykonávanie Zmluvy o obchode so zbraňami. Keďže vplyv zmluvy bude závisieť od jej všeobecného uplatňovania a od stupňa jej dodržiavania, mali by sa podporovať aj informačné činnosti a činnosti na zvyšovanie povedomia s cieľom posilniť podporu zmluvy zo strany príslušných zainteresovaných strán a ďalších tretích krajín, ako aj podporiť záujem o jej vykonávanie.
- (10) Rada poverila Nemecký federálny úrad pre hospodárstvo a kontrolu vývozu (ďalej len „BAFA“) technickým vykonávaním rozhodnutí 2009/1012/SZBP a 2012/711/SZBP. Uvedený úrad úspešne dokončil organizáciu všetkých činností ustanovených v rozhodnutí Rady 2009/1012/SZBP. BAFA je aj vykonávacou agentúrou projektov, ktoré sa týkajú kontroly vývozu položiek s dvojakým použitím, financovaných z nástroja stability. Na základe uvedených skutočností je výber úradu BAFA ako vykonávacej agentúry činností Únie zameraných na podporu vykonávania Zmluvy o obchode so zbraňami v tretích krajinách opodstatnený na základe jej preukázaných skúseností, kvalifikácií a potrebných odborných znalostí týkajúcich sa celej škály relevantných činností Únie v oblasti kontroly vývozu položiek s dvojakým použitím a kontroly vývozu zbraní. Výberom BAFA sa uľahčí identifikácia synergií medzi činnosťami v oblasti kontroly vývozu položiek s dvojakým použitím a činnosťami spojenými s kontrolou vývozu zbraní s cieľom zabezpečiť, aby pomoc v súvislosti so Zmluvou o obchode so zbraňami vhodne dopĺňala pomoc, ktorá sa už poskytuje v rámci existujúcich programov pomoci poskytovanej na kontrolu vývozu položiek s dvojakým použitím, ako aj vývozu zbraní,
- ⁽¹⁾ Jednotná akcia Rady 2008/230/SZBP zo 17. marca 2008 na podporu činností EÚ s cieľom presadzovať medzi tretími krajinami zásady a kritériá Kódexu správania EÚ pri vývoze zbraní a kontrolu ich vývozu (Ú. v. EÚ L 75, 18.3.2008, s. 81).
- ⁽²⁾ Rozhodnutie Rady 2009/1012/SZBP z 22. decembra 2009 o podpore činností EÚ s cieľom presadzovať medzi tretími krajinami kontrolu vývozu zbraní a zásady a kritériá spoločnej pozície 2008/944 SZBP (Ú. v. EÚ L 348, 29.12.2009, s. 16).
- ⁽³⁾ Rozhodnutie Rady 2012/711/SZBP z 19. novembra 2012 o podpore činností Únie s cieľom presadzovať medzi tretími krajinami kontrolu vývozu zbraní a zásady a kritériá spoločnej pozície 2008/944 SZBP (Ú. v. EÚ L 321, 20.11.2012, s. 62).
- ⁽⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1717/2006 z 15. novembra 2006, ktorým sa ustanovuje nástroj stability (Ú. v. EÚ L 327, 24.11.2006, s. 1).
- ⁽⁵⁾ Jednotná akcia Rady 2006/419/SZBP z 12. júna 2006 na podporu vykonávania rezolúcie Bezpečnostnej rady Organizácie Spojených národov 1540 (2004) a v rámci vykonávania stratégie EÚ proti šíreniu zbraní hromadného ničenia (Ú. v. EÚ L 165, 17.6.2006, s. 30).
- ⁽⁶⁾ Jednotná akcia Rady 2008/368/SZBP zo 14. mája 2008 na podporu vykonávania rezolúcie Bezpečnostnej rady Organizácie Spojených národov č. 1540 (2004) a v rámci vykonávania stratégie EÚ proti šíreniu zbraní hromadného ničenia (Ú. v. EÚ L 127, 15.5.2008, s. 78).
- ⁽⁷⁾ Rozhodnutie Rady 2013/391/SZBP z 22. júla 2013 na podporu praktického vykonávania rezolúcie Bezpečnostnej rady Organizácie Spojených národov č. 1540 (2004) o nešírení zbraní hromadného ničenia a ich nosičov (Ú. v. EÚ L 198, 23.7.2013, s. 40).

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

1. Na účely podpory včasného nadobudnutia platnosti a vykonávania Zmluvy o obchode so zbraňami (ďalej len „ATT“) vykonáva Únia činnosti zamerané na tieto ciele:

- podporiť viaceré štáty na ich žiadosť s cieľom posilniť ich systémy kontroly transferov zbraní, aby boli schopné vykonávať ATT,
- na národnej a regionálnej úrovni zvýšiť v súvislosti s ATT povedomie a zodpovednosť príslušných národných a regionálnych orgánov, ako aj zainteresovaných strán občianskej spoločnosti, aby sa naďalej zapájali do vykonávania ATT.

2. Na účely dosiahnutia cieľov uvedených v odseku 1 vykoná Únia tieto činnosti projektu:

- a) poskytovanie pomoci prijímajúcim krajinám podľa potreby pri vypracúvaní, aktualizácii a vykonávaní príslušných legislatívnych a správnych opatrení zameraných na vytvorenie a rozvoj účinného systému kontroly transferov zbraní v súlade s požiadavkami ATT;
- b) posilňovanie odborných znalostí a kapacít úradníkov prijímajúcich krajín zodpovedných za udeľovanie povolení a presadzovanie, najmä prostredníctvom výmeny osvedčených postupov, odbornej prípravy a prístupu k zdrojom relevantných informácií, s cieľom zabezpečiť primerané vykonávanie a presadzovanie kontrol transferov zbraní;
- c) podpora transparentnosti v oblasti medzinárodného obchodu so zbraňami na základe požiadaviek týkajúcich sa transparentnosti uvedených v ATT;
- d) podpora trvalého dodržiavania ATT zo strany prijímajúcich krajín zapojením príslušných národných a regionálnych zainteresovaných strán, akými sú napr. národné parlamenty, príslušné regionálne organizácie a zástupcovia občianskej spoločnosti, ktorí majú dlhodobý záujem na monitorovaní účinného vykonávania ATT;
- e) podpora väčšieho záujmu o ATT prostredníctvom spolupráce s krajinami, ktoré ešte v súvislosti s ATT nevykonali žiadne kroky, s cieľom podporiť všeobecné uplatňovanie uvedenej zmluvy.

Podrobný opis činností projektu uvedených v tomto odseku sa uvádza v prílohe.

Článok 2

1. Za vykonávanie tohto rozhodnutia zodpovedá vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (ďalej len „vysoký predstaviteľ“).

2. Technické vykonávanie činností projektu uvedených v článku 1 ods. 2 uskutočňuje Nemecký federálny úrad pre hospodárstvo a kontrolu vývozu (the German Federal Office of Economics and Export Control - BAFA).

3. BAFA vykonáva svoju úlohu pod vedením vysokého predstaviteľa. Vysoký predstaviteľ na tento účel uzavrie s úradom BAFA potrebné dohody.

Článok 3

1. Referenčná suma na vykonávanie činností projektu uvedených v článku 1 ods. 2 je 5 200 000 EUR. Celkový odhadovaný rozpočet celého projektu je 6 445 000 EUR. Časť tohto odhadovaného rozpočtu, na ktorý sa referenčná suma nevzťahuje, poskytuje vláda Spolkovej republiky Nemecko prostredníctvom spolufinancovania.

2. Výdavky financované z referenčnej sumy stanovenej v odseku 1 sa spravujú v súlade s postupmi a predpismi uplatniteľnými na všeobecný rozpočet Únie.

3. Komisia dohliada na riadne spravovanie výdavkov uvedených v odseku 1. Na tento účel uzavrie s úradom BAFA dohodu o grante. V dohode sa ustanoví, že BAFA zabezpečí viditeľnosť príspevku Únie, ktorá bude primeraná jeho výške.

4. Komisia sa usiluje uzavrieť dohodu o grante uvedenú v odseku 3 čo najskôr po nadobudnutí účinnosti tohto rozhodnutia. Radu informuje o akýchkoľvek ťažkostiach v súvislosti s týmto procesom, ako aj o dátume uzavretia dohody o grante.

Článok 4

1. Vysoký predstaviteľ podáva Rade správu o vykonávaní tohto rozhodnutia na základe pravidelných správ, ktoré vypracúva BAFA. Tieto správy tvoria základ hodnotenia, ktoré vykoná Rada.

2. Komisia informuje o finančných aspektoch vykonávania činností projektu uvedených v článku 1 ods. 2.

Článok 5

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom jeho prijatia.

Stráca účinnosť 36 mesiacov odo dňa uzavretia dohody o grante uvedenej v článku 3 ods. 3. Stráca však účinnosť 17. júna 2014, ak sa neuzavrie žiadna takáto dohoda o grante pred uvedeným dátumom.

V Bruseli 16. decembra 2013

Za Radu
predsedníčka
C. ASHTON

PRÍLOHA

ČINNOSTI PROJEKTU UVEDENÉ V ČLÁNKU 1 ODS. 2

1. Základ a zdôvodnenie podpory v rámci SZBP

Toto rozhodnutie sa zakladá na predchádzajúcich rozhodnutiach Rady zameraných na podporu procesu OSN vedúcemu k Zmluve o obchode so zbraňami a na presadzovanie rozvoja transparentnejších systémov tretích krajín na kontrolu vývozu zbraní zaväzujúcich k väčšej zodpovednosti ⁽¹⁾. Valné zhromaždenie OSN prijalo zmluvu 2. apríla 2013, ktorá sa 3. júna 2013 otvorila na podpísanie.

Stanoveným cieľom tejto zmluvy je „zaviesť čo najprísnejšie spoločné medzinárodné normy pre reguláciu alebo zlepšenie regulácie medzinárodného obchodu s konvenčnými zbraňami, predchádzať nedovolenému obchodovaniu s konvenčnými zbraňami a odstraňovať ho a predchádzať ich odkláňaniu“. Jej stanoveným účelom je „prispievať k mieru, bezpečnosti a stabilite na medzinárodnej a regionálnej úrovni, obmedzovať ľudské utrpenie a podporovať spoluprácu, transparentnosť a zodpovedné činnosti zmluvných strán v rámci medzinárodného obchodu s konvenčnými zbraňami, a budovať tak dôveru medzi nimi“. Cieľ a účel zmluvy sa teda zhodujú s celkovou ambíciou Únie, pokiaľ ide o zahraničnú a bezpečnostnú politiku, ako sa stanovuje v článku 21 Zmluvy o Európskej únii a ďalej upresňuje v Európskej bezpečnostnej stratégii.

V nadväznosti na prijatie Zmluvy o obchode so zbraňami Valným zhromaždením OSN identifikovala Únia v súvislosti so Zmluvou o obchode so zbraňami tri hlavné výzvy: zabezpečenie jej včasného nadobudnutia platnosti, zabezpečenie jej účinného vykonávania a, napokon, snaha o dosiahnutie jej všeobecného uplatňovania. Pomoc a informačné činnosti týkajúce sa kontroly vývozu majú z hľadiska riešenia uvedených výziev kľúčový význam, a preto sú základnými prvkami tohto rozhodnutia.

Pokiaľ ide o pomoc, ktorá sa poskytuje na kontrolu vývozu, v tomto rozhodnutí sa predpokladá rozvoj viacerých špecifických programov pomoci, pričom prijímajúcim krajinám sa bude pomoc poskytovať spôsobom, ktorý bude prispôbený konkrétnym podmienkam každej jednej krajiny a bude mať ďalekosiahly účinok v záujme splnenia požiadaviek ATT. Poskytovanie pomoci sa bude rozvíjať v súlade s plánom pomoci, ktorý sa má dohodnúť s prijímajúcimi krajinami a v ktorom sa upresnia priority týkajúce sa činnosti, zabezpečí zodpovednosť na miestnej úrovni a potvrdí odhodlanie ratifikovať zmluvu.

V tomto rozhodnutí sa okrem špecifických programov pomoci ustanovujú aj činnosti súvisiace s ad hoc poskytovaním pomoci, ktoré budú uvedené programy dopĺňať pri poskytovaní pomoci iným prijímajúcim krajinám s obmedzenými a náležite upresnenými potrebami. Týmto činnosťami súvisiacimi s ad hoc poskytovaním pomoci sa Únii umožní riešiť žiadosti o pomoc flexibilným a reaktívnym spôsobom.

Na účely prispievania k dlhodobej udržateľnosti úsilia prijímajúcich krajín o kontrolu transferov zbraní má toto rozhodnutie za cieľ zapojiť zainteresované strany, akými sú napr. národné parlamenty, príslušné regionálne organizácie a zástupcovia občianskej spoločnosti, ktorí majú dlhodobý záujem na monitorovaní účinného vykonávania ATT.

Napokon, pokiaľ ide o výzvu, ktorú predstavuje všeobecné uplatňovanie ATT, toto rozhodnutie zahŕňa informačnú zložku zameranú na zapojenie všetkých relevantných krajín. Možnosť, ktorá sa vybrala, je osloviť tieto krajiny prostredníctvom využitia vplyvu príslušných regionálnych organizácií, ku ktorým tieto krajiny patria a ktoré vykonávajú činnosti súvisiace s kontrolou transferov zbraní.

Týmto rozhodnutím sa preto poskytuje komplexný súbor pomocných a informačných činností s cieľom vhodne riešiť identifikované tri výzvy. Aktívne riešenie týchto výziev je v súlade s dlhodobou podporou Zmluvy o obchode so zbraňami, ku ktorej sa zaviazala Únia a jej členské štáty.

2. Celkové ciele

Základným cieľom tohto rozhodnutia je podporiť viaceré štáty na ich žiadosť s cieľom posilniť ich systémy kontroly transferov zbraní, aby boli schopné účinne vykonávať ATT. Pomoc poskytovaná v tomto rámci bude potom v širšom kontexte zapojenia príslušných zainteresovaných strán a informačných činností určená pre ďalšie krajiny. Konkrétne, činnosťou Únie sa zabezpečí:

⁽¹⁾ Pozri rozhodnutie 2010/336/SZBP; rozhodnutie 2013/43/SZBP; rozhodnutie 2009/1012/SZBP a rozhodnutie 2012/711/SZBP.

- a) posilnenie kapacít prijímajúcich krajín v oblasti kontroly transferov zbraní;
- b) zvýšenie povedomia a podpora zodpovednosti príslušných zainteresovaných strán, akými sú napr. príslušné regionálne organizácie, národné parlamenty a zástupcovia občianskej spoločnosti, ktorí majú dlhodobý záujem na účinnom vykonávaní zmluvy;
- c) informačné činnosti zamerané na ďalšie krajiny s cieľom podporiť všeobecné uplatňovanie zmluvy.

3. Opis činností projektu

3.1. Vytvorenie skupiny odborníkov

3.1.1. Cieľ projektu

Cieľom vytvorenia skupiny odborníkov je poskytnúť vykonávacej agentúre náležite identifikovaný, spôsobilý a spoľahlivý zdroj, aby mohla vhodne reagovať na žiadosti o pomoc a podporovať činnosti súvisiace s poskytovaním pomoci, ktoré nasledujú. Zámerom vytvorenia takejto skupiny odborníkov je aj podnietiť agentúry členských štátov v oblasti kontroly vývozu, aby vymenovali príslušných odborníkov, keďže ich dostupnosť a zapojenie do činností súvisiacich s poskytovaním pomoci budú kľúčové z hľadiska uskutočniteľnosti daných činností.

3.1.2. Opis projektu

Vykonávacia agentúra vytvorí skupinu odborníkov. Títo odborníci budú v súlade so svojimi odbornými oblasťami a potrebami, ktoré identifikovali prijímajúce krajiny a ktoré boli identifikované spolu s týmito krajinami, vykonávať činnosti poskytovania pomoci vyvinuté pre tieto prijímajúce krajiny.

Vykonávacia agentúra by mala pri výbere odborníkov zabezpečiť čo najväčšie geografické zastúpenie. Mala by využívať vhodných a dostupných odborníkov z iných agentúr v Únii v oblasti kontroly vývozu. Mala by tiež podporovať účasť odborníkov z krajín, ktoré nedávno úspešne vytvorili národné systémy kontroly transferov zbraní vrátane tých, ktoré boli vytvorené v spojení so získanou medzinárodnou pomocou.

Celkové odborné znalosti, ktoré skupina odborníkov zhromaždí, by sa mali vzťahovať na národné systémy kontroly transferov zbraní v plnom rozsahu; najmä, pokiaľ ide o právne otázky, udeľovanie povolení, colné aspekty/presadzovanie, zvyšovanie povedomia, stíhanie/sankcie, podávanie správ/transparentnosť.

3.2. Národné programy pomoci prispôbené konkrétnym podmienkam, ktoré sa vykonávajú v súlade s plánom pomoci

3.2.1. Cieľ projektu

Cieľom špecifických programov pomoci a plánov, ktoré s nimi súvisia, je posilniť kapacity prijímajúcich krajín, aby mohli komplexne a trvalo plniť požiadavky ATT. Plánom sa prijímajúcej krajine zabezpečí predvídateľnosť v súvislosti s plánovaním pomoci, a zaznamenajú sa v ňom zlepšenia, ktoré je možné očakávať, pokiaľ ide o v jej kapacity v oblasti kontroly transferov.

3.2.2. Opis projektu

Národné programy pomoci sa vypracujú pre maximálne dvanásť prijímajúcich krajín. Počas prvých dvoch rokov vykonávania rozhodnutia sa realizuje najviac desať programov pomoci na vykonávanie, aby mala Únia možnosť reagovať na dodatočné žiadosti o pomoc predložené neskôr.

Špecifické programy pomoci by sa mali rozvíjať v súlade s týmito krokmi:

- a) žiadosť o pomoc na vykonávanie ATT (predložená vykonávacej agentúre treťou krajinou). Táto žiadosť by mala byť čo najviac opodstatnená, v ideálnom prípade by sa v nej už mali určiť osobitné oblasti, ktorým má pomoc poskytnúť. Žiadajúca krajina by mala podľa potreby uviesť pomoc, ktorú v minulosti získala alebo v súčasnosti získava od iných poskytovateľov pomoci, a poskytnúť informácie o svojej národnej stratégii vykonávania ATT;

- b) vysoký predstaviteľ v spojení s pracovnou skupinou Rady pre vývoz konvenčných zbraní (COARM) a vykonávacou agentúrou rozhodne na základe stupňa opodstatnenia žiadosti a kritérií uvedených v bode 5.1 o oprávnenosti žiadajúcej krajiny;
- c) ak je žiadosť o pomoc prijatá pozitívne, vykonávacia agentúra zorganizuje hodnotiacu návštevu odborníkov. Táto návšteva by mala byť výsledkom úzkych kontaktov medzi vykonávajúcou agentúrou a treťou krajinou, ktorá žiada o pomoc, a malo by sa na nej zúčastniť niekoľko z najrelevantnejších odborníkov zo skupiny odborníkov uvedenej v bode 3.1.
- Hodnotiaci návšteva odborníkov sa prípadne môže pripraviť prostredníctvom dotazníkov a zberu existujúcich informácií; Vypracuje sa ňou počiatočné hodnotenie potrieb a priorít krajiny, ktorá žiada o pomoc. Umožní sa ňou najmä objasniť potreby krajiny, ktorá žiada o pomoc, vzhľadom na umožnenie účinného vykonávania ATT, ako aj porovnať tieto potreby s existujúcimi zdrojmi danej krajiny v oblasti kontroly transferov zbraní. Touto počiatočnou hodnotiacou návštevou odborníkov sa zhromaždia informácie o všetkých príslušných domácich agentúrach a zainteresovaných stranách a identifikujú sa motivovaní a spoľahliví miestni partneri;
- d) na základe výsledkov hodnotiacej návštevy odborníkov navrhne vykonávacia agentúra plán pomoci. Vykonávacia agentúra pri navrhovaní takého plánu pomoci zohľadní prípadnú pomoc súvisiacu s ATT, ktorú poskytujú iné organizácie. Ak krajina, ktorá žiada o pomoc, už vypracovala národnú stratégiu vykonávania ATT, vykonávacia agentúra zabezpečí aj súlad plánu pomoci Únie s národnou stratégiou vykonávania;
- e) o výsledkoch hodnotiacej návštevy odborníkov a nasledujúcom návrhu plánu pomoci sa predloží osobitná správa Komisii v rámci bežného podávania finančných a podrobných správ uvedeného v článku 3 tohto rozhodnutia;
- f) návrh plánu pomoci sa predloží prijímajúcej krajine na účely jeho schválenia. Tento plán pomoci sa prispôbiť podmienkam prijímajúcej krajiny a určia sa v ňom priority poskytovania pomoci;
- g) plán sa bude podľa potreby vykonávať za účasti príslušných odborníkov, ktorí sú členmi skupiny odborníkov, a za účasti iných zainteresovaných strán.

V závislosti od presných potrieb dotknutej prijímajúcej krajiny sa vypracovanie plánu bude riadiť obvyklým päť-pilierovým prístupom, ktorý sa už tradične používa v oblasti strategickej pomoci pre kontrolu obchodu (právne otázky, udeľovanie povolení, colné aspekty/presadzovanie, zvyšovanie povedomia a stíhanie/sankcie). Okrem uvedených piatich obvyklých oblastí sa mimoriadna pozornosť bude venovať podávaniu správ a transparentnosti.

Škála nástrojov pomoci bude zahŕňať predovšetkým právne preskúmanie, semináre odbornej prípravy, pracovné semináre, študijné návštevy a používanie internetových nástrojov a informačných zdrojov. Vykonávacia agentúra vyberie tieto nástroje pomoci v súlade s presnými potrebami a prioritami, ktoré sa zistili počas hodnotiacej návštevy odborníkov, a v súlade s dohodnutým plánom. Nástroje pomoci vybrané v záujme vhodnej reakcie na žiadosť o pomoc by sa mali v pláne pomoci jasne uviesť a opodstatniť.

3.3. Pracovné semináre individuálnej pomoci ad hoc

3.3.1. Cieľ projektu

Cieľom pracovných seminárov individuálnej pomoci ad hoc je posilniť kapacity prijímajúcich krajín v oblasti kontroly transferov zbraní, aby mohli cieľovým a relevantným spôsobom splniť požiadavky ATT. Týmto činnosťami súvisiacimi s ad hoc poskytovaním pomoci sa Únii umožní flexibilným a reaktívnym spôsobom reagovať na žiadosti o pomoc, v ktorých sa identifikuje osobitná potreba relevantná z hľadiska účinného vykonávania ATT.

3.3.2. Opis projektu

Pre jednotlivé prijímajúce krajiny sa poskytne maximálne desať dvojdnových pracovných seminárov s cieľom reagovať na cieľné žiadosti o pomoc a vyjadrenie záujmu o podporu jednej alebo viacerých osobitných oblastí systému kontroly transferov zbraní.

Týmto pracovnými seminármi sa poskytne individuálna pomoc prispôbená konkrétnym potrebám a budú sa riešiť osobitné otázky, ktoré nastolila žiadajúca krajina, napríklad preskúmanie právnych predpisov v oblasti kontroly transferov, najlepšie postupy týkajúce sa podávania správ, informačné zdroje relevantné z hľadiska uplatňovania kritérií ATT týkajúcich sa posúdenia rizika, kontroly konečného použitia a dokumentácia. Uskutočnia sa v prijímajúcich krajinách a odborné znalosti poskytnú odborníci zo skupiny odborníkov uvedenej v bode 3.1.

Vykonávacia agentúra bude zodpovedná za prijímanie žiadostí o pomoc a podávanie správ o nich VP, ktorý po porade s COARM rozhodne o tom, akým spôsobom sa má na tieto žiadosti reagovať. VP bude pri svojom posúdení vychádzať predovšetkým z kritérií uvedených v bode 5.1., presnosti žiadosti a z toho, ako sa v nej identifikujú problémy, pričom prihliadne na geografickú rovnováhu.

3.4. Možnosť presunu zdrojov zo špecifických programov pomoci na pracovné semináre pomoci ad hoc

V prípade, že sa neukončí maximálny počet plnohodnotných špecifických programov pomoci uvedených v bode 3.2. môže sa počet pracovných seminárov uvedených v bode 3.3. zvýšiť na dvadsať.

VP a Komisia spolu s COARM každých šesť mesiacov preskúmajú aktuálny stav v súvislosti so špecifickými programami pomoci s cieľom posúdiť možnosti zvýšenia počtu pracovných seminárov individuálnej pomoci, a to primerane k počtu neukončených špecifických programov pomoci.

3.5. Konferencia krajín, ktoré majú prospech z činností súvisiacich s poskytovaním pomoci v súvislosti s ATT

3.5.1. Cieľ projektu

Cieľom konferencie je zvýšenie povedomia a podpora zodpovednosti príslušných zainteresovaných strán, akými sú napr. príslušné regionálne organizácie, národné parlamenty a zástupcovia občianskej spoločnosti, ktorí majú dlhodobý záujem na účinnom vykonávaní zmluvy.

3.5.2. Opis projektu

Projekt bude mať formu dvojdnovej konferencie, ktorá sa zorganizuje krátko pred koncom vykonávania tohto rozhodnutia. Na tejto konferencii sa zídu príslušní zástupcovia krajín, ktoré majú prospech zo špecifických programov pomoci uvedených v bode 3.2. a činností súvisiacich s ad hoc poskytovaním pomoci uvedených v bode 3.3.

Prostredníctvom tejto konferencie sa uľahčí výmena skúseností prijímajúcich krajín, poskytnú informácie o pozíciách týchto krajín v súvislosti s ATT a so stavom ratifikácie a vykonávania ATT a umožní výmena relevantných informácií so zástupcami národných parlamentov a občianskej spoločnosti.

Na tejto konferencii by sa preto mali zúčastniť aj:

- diplomatický a vojenský personál/personál z oblasti obrany z prijímajúcich krajín, a to najmä personál orgánov zodpovedných za vnútroštátne politiky týkajúce sa ATT,
- technický personál a personál z oblasti presadzovania práva z prijímajúcich krajín, a to predovšetkým pracovníci orgánov udeľujúcich povolenia, colných orgánov a polície,
- zástupcovia národných, regionálnych a medzinárodných organizácií zapojených do poskytovania pomoci, ako aj zástupcovia krajín, ktoré majú záujem o poskytovanie alebo prijímanie strategickej pomoci na účely kontroly obchodu,
- zástupcovia príslušných mimovládnych organizácií (MVO), mozgových trustov, národných parlamentov a priemyslu,

Očakáva sa, že na konferencii by sa mohlo zúčastniť až 80 účastníkov. Miesto konania konferencie a konečný zoznam pozvaných krajín a organizácií určí vysoký predstaviteľ po porade s COARM na základe návrhu vykonávacej agentúry.

3.6. Regionálne semináre

3.6.1. Cieľ projektu

Regionálnymi seminármi sa umožní osloviť ďalšie krajiny s cieľom podporiť všeobecné uplatňovanie zmluvy. Podporí sa nimi aj ďalšia zapojenie cielených regionálnych organizácií do vykonávania ATT a ich záujem o propagáciu ATT vo všetkých ich členských štátoch.

3.6.2. Opis projektu

Projekt bude mať formu piatich dvojdnových seminárov, ktoré sa zamerajú na aktuálny stav procesu nadobudnutia platnosti ATT a súvisiace otázky vykonávania.

Týmito seminármi sa umožní krajinám, ktoré majú prospech z činností súvisiacich s poskytovaním pomoci na účely kontroly transferu zbraní, aby si vymieňali názory a skúsenosti a posúdili, ako taká pomoc súvisí s činnosťami, ktoré vykonávajú ich príslušné regionálne organizácie. Osobitná pozornosť sa bude počas týchto seminárov venovať aj:

- skúsenostiam a možnostiam spolupráce juh – juh v rámci vytvorenia a rozvoja systémov kontroly transferov zbraní,
- komplementarity ATT s inými relevantnými nástrojmi OSN, a to najmä s akčným programom OSN na predchádzanie nedovolenému obchodovaniu s ručnými a ľahkými zbraňami vo všetkých jeho aspektoch, boj proti nemu a jeho odstránenie.

Semináre sa budú konať počas prvých osemnástich mesiacov vykonávania rozhodnutia Rady a zamerajú sa na tieto regionálne organizácie a ich príslušné členské štáty:

- Regionálne centrum Organizácie Spojených národov pre mier a odzbrojenie v Ázii a Tichomorí (UNRCPD),
- Regionálne centrum Organizácie Spojených národov pre mier a odzbrojenie v Afrike (UNREC),
- Regionálne centrum Organizácie Spojených národov pre mier, odzbrojenie a rozvoj v Latinskej Amerike a Karibiku (UNLIREC),
- Hospodárske spoločenstvo západoafrických štátov (ECOWAS),
- Organizáciu pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE).

Ak je to možné, semináre by sa mali prednostne uskutočňovať v krajine, ktorá využíva špecifický program pomoci. Ak sa preukáže, že to nie je možné, miesto konania by mal určiť vysoký predstaviteľ po porade s COARM.

Na regionálnych seminároch by sa mali zúčastniť:

- a) diplomatický a vojenský personál/personál z oblasti obrany z krajín z daného regiónu, a to najmä personál orgánov zodpovedných za vnútroštátne politiky týkajúce sa ATT,
- b) technický personál a personál z oblasti presadzovania práva z krajín z daného regiónu, a to predovšetkým pracovníci orgánov na udeľovanie povolení, colných orgánov a polície,

c) zástupcovia medzinárodných a regionálnych organizácií, regionálnych MVO, mozgových trustov, národných parlamentov a miestneho/regiónálneho priemyslu,

d) národní a medzinárodní technickí odborníci v oblasti kontroly transferov zbraní vrátane odborníkov Únie a zástupcov priemyslu.

Očakáva sa, že na každom seminári by sa mohlo zúčastniť až 70 účastníkov.

4. Súvislosť s inými činnosťami súvisiacimi s poskytovaním pomoci, ktoré sú relevantné z hľadiska kontrol vývozu

4.1. Koordinácia s činnosťami Únie súvisiacimi s poskytovaním pomoci na účely kontroly vývozu

Na základe skúseností z predchádzajúcich činností a na základe činností, ktoré sa v súčasnosti vykonávajú v oblasti pomoci poskytovanej na účely kontroly vývozu a ktoré sa vzťahujú na položky s dvojakým použitím, ako aj konvenčné zbrane, by sa pri poskytovaní pomoci tretím krajinám v súvislosti s ATT mala vynaložiť snaha o dosiahnutie čo najväčšej možnej synergie a komplementarity, aby sa zabezpečila čo najväčšia účinnosť a súdržnosť činností Únie, a to bez akéhokoľvek zbytočného zdvojovania.

4.2. Koordinácia s inými relevantnými činnosťami súvisiacimi s poskytovaním pomoci

Vykonávacia agentúra by mala venovať mimoriadnu pozornosť aj činnostiam relevantným z hľadiska ATT uskutočňované v rámci akčného programu OSN na predchádzanie nedovolenému obchodovaniu s ručnými a ľahkými zbraňami vo všetkých jeho aspektoch, boj proti nemu a jeho odstránenie a v rámci jeho systému na podporu vykonávania (PoA-ISS), rezolúcie BR OSN 1540 (2004) a fond OSN na podporu spolupráce v oblasti regulácie zbraní (UNSCAR). Vykonávacia agentúra by sa mala podľa potreby spojiť s uvedenými poskytovateľmi pomoci s cieľom zabrániť zdvojovaniu úsilia a zabezpečiť čo najväčšiu súdržnosť a komplementaritu.

4.3. Podpora spolupráce juh – juh v oblasti kontrol vývozu prostredníctvom príslušných nástrojov EÚ

Cieľom projektu je aj zvýšiť informovanosť krajín, ktoré prijímajú pomoc v súlade s týmto rozhodnutím, o nástrojoch Únie na podporu spolupráce juh – juh v oblasti kontrol vývozu. V tejto súvislosti by sa v rámci činností súvisiacich s poskytovaním pomoci uvedených v bodoch 3.2 a 3.3 mali poskytovať informácie o dostupných nástrojoch, akým je napr. iniciatíva centier excelentnosti EÚ v oblasti CBRN, a tieto nástroje podporovať.

5. Prijemcovia

5.1. Prijemcovia špecifických programov pomoci a pracovných seminárov pomoci ad hoc

Prijemcovia činností projektu uvedených v bodoch 3.2 a 3.3 môžu byť štáty, ktoré žiadajú o pomoc na účely vykonávania ATT a ktoré sa vyberú na základe, okrem iného, týchto kritérií:

- podpísanie ATT a stav vykonávania medzinárodných nástrojov, ktoré sú relevantné z hľadiska kontroly obchodu so zbraňami a transferov zbraní a ktoré sú na dotknutú krajinu uplatniteľné,
- pravdepodobnosť úspešného výsledku činností súvisiacich s poskytovaním pomoci na účely ratifikácie ATT,
- posúdenie akejkoľvek už prijatej alebo plánovanej pomoci v oblasti položiek s dvojakým použitím a kontroly transferov zbraní,
- význam krajiny z hľadiska globálneho obchodu so zbraňami,
- význam krajiny z hľadiska bezpečnostných záujmov Únie,
- oprávnenosť na oficiálnu rozvojovú pomoc.

5.2. Príjemcovia regionálnych seminárov

Príjemcovia regionálnych seminárov môžu byť štáty, ktoré patria k regionálnym organizáciám uvedeným v bode 3.6.2 alebo na ktoré sa vťahuje pôsobnosť týchto organizácií.

O konečnom výbere krajín, ktoré sa zúčastnia na každom seminári, a účastníkov rozhoduje vysoký predstaviteľ po porade s COARM a na základe návrhu vykonávacej agentúry.

6. Vykonávaci subjekt

Vykonávaním tohto rozhodnutia Rady sa poverí BAFA. BAFA sa podľa potreby spojí s agentúrami členských štátov v oblasti kontroly vývozu, s príslušnými regionálnymi a medzinárodnými organizáciami, mozgovými trustami, výskumnými inštitútmi a MVO.

BAFA má najbohatšie skúsenosti v oblasti poskytovania pomoci týkajúcej sa kontrol transferov a informačných činností. Takéto skúsenosti nadobudol tento úrad vo všetkých relevantných oblastiach strategickej kontroly presunov, ktoré sa vzťahujú na oblasť súvisiacu s CBRN, na oblasť položiek s dvojakým použitím a oblasť zbraní.

Pokiaľ ide o pomoc na účely kontroly transferov zbraní a informačné činnosti, úrad BAFA úspešne ukončil vykonávanie rozhodnutia 2009/1012/SZBP. Úrad BAFA je teraz zodpovedný za vykonávanie rozhodnutia 2012/711/SZBP, ktoré sa zakladá na rozhodnutí 2009/1012/SZBP a jeho cieľom je posilniť systémy kontroly vývozu zbraní prijímajúcich krajín na účely dosiahnutia väčšej transparentnosti a zodpovednosti v súlade s rámcom Únie vytvoreným podľa spoločnej pozície 2008/944/SZBP.

Pokiaľ ide o položky s dvojakým použitím a položky súvisiace s CBRN, úrad BAFA je vykonávacou agentúrou súčasného programu v oblasti pomoci a informačných činností týkajúcich sa kontroly vývozu položiek s dvojakým použitím, ktorý je financovaný z nástroja stability, a – v tejto funkcii – nadobudol podrobné vedomosti o systémoch krajín, na ktoré sa uvedený program vzťahuje, v oblasti kontroly transferov. Takéto vedomosti sa rozširujú postupným vykonávaním projektov, ktoré súvisia s kontrolou transferov, v rámci nástroja stability, do ktorého sa BAFA zapája, akými sú napríklad iniciatíva centier excelentnosti EÚ v oblasti CBRN.

Celkovým výsledkom je, že BAFA má jedinečné postavenie, pokiaľ ide o zisťovanie silných stránok a nedostatkov systémov kontroly transferov zbraní tých krajín, ktoré môžu byť prijímateľmi činností poskytovania pomoci na účely vykonávania ATT, ktoré sa ustanovujú v tomto rozhodnutí. Úrad BAFA je preto najpovolanejší uľahčovať synergie medzi rôznymi programami pomoci a zabrániť zbytočnému zdvojovaniu.

Keďže sa zákony, administratívne postupy, zdroje na presadzovanie a činnosti agentúr zodpovedných za kontrolu vývozu položiek s dvojakým použitím vo veľkej miere prekrývajú s tými, ktoré sa uplatňujú v súvislosti s kontrolou vývozu konvenčných zbraní, kľúčovou výzvou v oblasti činností súvisiacich s poskytovaním pomoci, ktorá sa týka ATT, bude zohľadniť pomoc, ktorá sa už poskytla v súvislosti s položkami s dvojakým použitím a so zmiernením rizika súvisiaceho s CBRN. Výberom BAFA sa rozhodne prispievať k zabezpečeniu toho, aby pomoc súvisiaca s ATT vhodne dopĺňala pomoc, ktorá sa už poskytuje v rámci existujúcich programov pomoci poskytovanej v oblasti položiek s dvojakým použitím, zmiernenia rizika súvisiaceho s CBRN a kontroly vývozu zbraní.

7. Viditeľnosť Únie a dostupnosť materiálu v oblasti pomoci

Materiálom, ktorý sa vyprodukuje v rámci projektu, sa zabezpečí viditeľnosť Únie, a to najmä na základe loga a grafu, na ktorých sa dohodlo v súvislosti s vykonávaním rozhodnutia 2012/711/SZBP.

Webový portál uvedený v rozhodnutí 2012/711/SZBP, na ktorom sa v súčasnosti pracuje, sa bude podporovať na účely činností súvisiacich s poskytovaním pomoci, ktorá sa týka ATT, podľa tohto rozhodnutia.

Vykonávacia agentúra by preto mala v rámci príslušných činností súvisiacich s poskytovaním pomoci, ktoré vykonáva, informovať o tomto webovom portáli a nabádať k využívaniu portálu, ako aj jeho technických zdrojov. Pri propagácii webového portálu by mala zabezpečiť viditeľnosť Únie.

8. Posúdenie vplyvu

Vplyv činností podľa tohto rozhodnutia by sa mal z technického hľadiska posúdiť po ich ukončení. Toto posúdenie vplyvu vykoná vysoký predstaviteľ v spolupráci s COARM a prípadne aj s delegáciami Únie v prijímajúcich krajinách, ako aj s inými príslušnými zainteresovanými stranami, a to na základe informácií a správ poskytnutých vykonávacou agentúrou.

Pokiaľ ide o krajiny, ktoré využívajú špecifický program pomoci, v posúdení vplyvu by sa mala venovať osobitná pozornosť počtu krajín, ktoré ATT ratifikovali, a rozvoju ich kapacít v oblasti kontroly transferov zbraní. Takéto posúdenie kapacít prijímajúcich krajín v oblasti kontroly transferov zbraní by sa malo vzťahovať predovšetkým na prípravu a vydávanie relevantných vnútroštátnych nariadení, schopnosť podávať správy o vývoze a dovoze zbraní a na udeľovanie právomocí príslušným administratívnym orgánom, ktoré sú zodpovedné za kontroly transferov zbraní.

9. Predkladanie správ

Vykonávacia agentúra vypracuje pravidelné správy, ako aj správy po ukončení každej z činností. Tieto správy by sa mali vysokému predstaviteľovi predkladať najneskôr šesť týždňov po ukončení príslušných činností.
